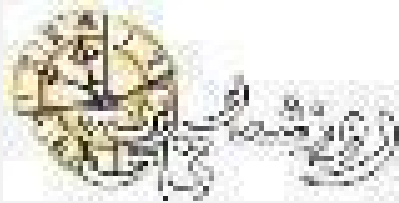

جمعه 28 آبان 1395 - 18 صفر 1437 - 18 نوامبر 2016

با مرگ محمدشاه قاجار، میرزا محمدتقی خان فراهانی معروف به امیرکبیر، تلاش زیادی برای به سلطنت رساندن ناصرالدین شاه به عمل آورد و در نهایت با تدبیر او، کار سلطنت، سامان یافت.

عنا، "امیرکبیر" صدراعظم "ناصرالدین شاه" در بدگد، دشمنان، داخل، و خارج، (1230 ش)

با مرگ محمدشاه قاجار، میرزا محمدتقی خان فراهانی معروف به امیرکبیر، تلاش زیادی برای به سلطنت رساندن ناصرالدین شاه به عمل آورد و در نهایت با تدبیر او، کار سلطنت، سامان یافت. از آن پس و همزمان با آغاز پادشاهی ناصرالدین شاه، امیرکبیر نیز به صدارت عظمی دست یافت و به رتق و فتق امور همت ورزید. استقلال نظر و خدمات عمومی و به طور کلی، سیاست داخلی و خارجی امیرکبیر که در جهت منافع و مصالح کشور بود، در محیط دربار و اجتماع رجال و شاهزادگان و وابستگان و حقوق بگیران بیگانه، قابل قبول و مورد پسند نبود. این افراد بانفوذ و قدرتمند که از اقدامات امیرکبیر رنجیده بودند، برای متوقف کردن امیرکبیر دست به هر کاری زدند ولی چون او را مستقیم و مستقل یافتند، اتهامات زیادی را به صورت شایعه به او وارد ساختند. ناصرالدین شاه در ابتدا به این بدگوییها توجهی نمی‌کرد. اما توطئه، گسترده بود و اصرار در ترساندن شاه، ادامه یافت. کم‌کم ناصرالدین شاه که هنوز بیست سال هم نداشت به امیر سوءظن پیدا نمود و او را در 28 آبان 1230 (1230 محرم 1268 ق، 19 نوامبر 1851 م) از صدارت عزل نمود. اما در این میان بدگویی دیگران تا آنجا ادامه یافت که شاه وحشت‌زده، با عزل امیر از تمامی مقام‌ها، او را به کاشان تبعید نمود. پس از مدتی فرمان قتل امیرکبیر نیز صادر شد و سرانجام امیر را در بیستم دی ماه 1230 ش (18 ربیع‌الاول 1268 ق، 10 ژانویه 1852 م) در حمام فین کاشان به قتل رساندند. امیرکبیر مردی کاردار، باهوش، وطن‌دوست و باکفایت بود. در زمان صدارت خود خدمات شایسته و درخور تحسینی به ایران و ایرانیان نمود. وی منافع ملت را بر همه چیز مقدم می‌داشت و هیچ گاه در مقابل اجانب سر فرود نمی‌آورد. مهم‌ترین اقدامات فرهنگی وی را می‌توان تأسیس دارالفنون تهران نام برد. نکته تأسف‌بار این است که دارالفنون 13 روز پس از قتل امیرکبیر افتتاح شد.

تأسیس جبهه ملی چهارم (1356 ش) در سال 1356 ش که محمدرضا پهلوی، به اشاره آمریکا، فضای باز سیاسی جدید خود را اعلام کرد، جبهه ملی چهارم با پیشگامی شاپور بختیار در 28 آبان 1356، با عنوان اتحاد نیروهای جبهه ملی ایران و همکاری سه حزب ایران، حزب ملت ایران و جبهه سوسیالیست‌های نهضت ملی ظاهر شد. بختیار، سرکرده این جبهه در اواخر عمر رژیم پهلوی برای نگهداشتن نظام طاغوت، به نخست وزیری دست یافت ولی با پیروزی انقلاب اسلامی و سرنگونی رژیم پهلوی، عمر این جبهه نیز چندان دوام نیاورد و مدتی بعد، از هم پاشید.

شهادت اویس قرنی، صحابی امام علی (ع) در جنگ صفین (37 ق) اویس بن عامر قرنی، از پارسایان نامدار صدر اسلام، مُلقب به «سیدُ التابعین» و از اصحاب و حواریون حضرت علی علیه السلام بود. وی در قرن، از نواحی یمن دیده به جهان گشود و زمانی که خبر رسالت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به او رسید، ایمان آورد. اویس به دلیل پرستاری از مادر پیر و ناتوانش، موفق به زیارت ظاهری پیامبر اسلام نشد، ولی پیامبر او را «تَقْسُ الرحمان» نامید و فرمود: «من از سوی یمن، بوی خدا می‌شنوم». او سرانجام در جنگ صفین، به یاری حضرت علی علیه السلام شتافت و در نبردی سخت با سپاهیان معاویه، به درجه والای شهادت نایل آمد.

مرگ "فرانسوا لاروش فوکو" نویسنده و فیلسوف برجسته فرانسوی (1680 م) پرنس فرانسوا دوک دو لاروش فوکو، فیلسوف و نویسنده فرانسوی، در سوم مارس 1613 م در خانواده‌ای اشرافی در پاریس به دنیا آمد. وی از دوران جوانی وارد ارتش و سیاست شد، اما پس از حضور در یکی از جنگ‌های داخلی از ارتش کناره گرفت. لاروش فوکو هم‌چنین پس از چند حضور ناموفق در عرصه سیاست، از این مقوله نیز دست کشید و در پاریس، وارد محافل ادبی شد. وی سپس نخستین اثر خود را با نام خاطرات، منتشر کرد که در واقع به نوعی بررسی وقایع سال‌های میانی سده هفدهم میلادی فرانسه می‌پرداخت. کتاب دیگر لاروش فوکو با عنوان تفکرات یا حکم، چنان مورد استقبال قرار گرفت که در طی ده سال آخر عمر نویسنده، چهار بار تجدید چاپ شد. این کتاب شامل بیش از پانصد حکمت و مثل است. بخشی از این حکمت‌ها نمایش‌گر روح بشر است که عقل حاکم بر آن از راه اصلی منحرف نمی‌شود، اما بخشی دیگر، نشان دهنده مواردی خاص از نظرهاست که بر مبنای آن فقط سودجویی باعث حرکت و موتور محرکه آدمی است و البته اقدامات این گروه به صورت مخفی و با ظاهری آراسته و در عین ریاکاری انجام می‌گیرد. در این میان، با وجود برخی مخالفت‌ها، بسیاری از این امثال و حکم در محافل ادبی راه یافت و موجب سرگرمی گشت و اگرچه اندیشه‌ها و نظریه‌های نویسنده، غالباً واقعیت عواطف انسانی و ارزش حقیقی او را نادیده می‌گرفت، قالبی که لاروش فوکو برای بیان اندیشه‌های خود برگزیده بود، به سبب به کار بردن بسیار به جا و متناسب کلمات و دقت در تکامل شیوه بیان که ثمره کار مداوم و وسواس او بود، ستایش این محافل را برانگیخت. کمتر درس انشا و شیوه نگارشی وجود داشت که مانند امثال و حکم، آموزنده باشد. در این کتاب که به کلمات قصار نیز شهرت دارد، لاروش فوکو به عنوان یک فیلسوف شکاک مطالبی عنوان کرده که برخی از آن‌ها عبارتند از: آن کس که خود را دوست می‌دارد چالوس‌ترین مردم جهان است؛ همه ما به اندازه کافی توانایی تحمل بدبختی‌های دیگران را داریم؛ اعمال نیک ما، اغلب شدیدتر از اعمال بدمان مورد مجازات واقع می‌شود؛ عشق و عدالت فقط ترسی است از تحمل بی‌عدالتی‌ها؛ اگر ما موفق شده‌ایم که بر عواطف خود غلبه کنیم، بیشتر به سبب ضعف عواطف است تا قدرت‌ها؛ تحمل خوش‌بختی بیش از تحمل بدبختی، نشانه فضیلت اخلاقی است و اغلب لجاجت ما ناشی از زبونی و ته‌ورمان ناشی از بزدلی

است. این کتاب با عنوان شکوفه‌های جاویدان حکمت، به فارسی ترجمه شده است. فرانسوا لاروش فوکو در سال‌های پایانی عمر متحمل مصیبت‌های پیاپی خانوادگی و بیماری شد و خود سرانجام در هجدهم نوامبر 1680م در 67 سالگی درگذشت.